

HVORFOR VINDER VENSTRE VALGET? 1

INDLEDNING	1
AFGRÆNSNING	1
PROBLEMFORMULERING	1
MODERNE POLITIK	2
KONTRAKTTEORI	3
KONTRAKTERNES EFFEKT PÅ VALGET	3
ANALYSE	4
KONKLUSION	6
KRITIK	6
LITTERATURLISTE	7
PETITUM	8
SAMLET ANTAL SIDER	8

Hvorfor vinder Venstre valget?

- set fra et politisk kommunikationsperspektiv

Indledning

Hvorfor vinder Venstre valget. Dette er på nuværende tidspunkt både et godt spørgsmål, men samtidigt også et postulat. Ovenstående spørgsmål er motivationen for denne synopsis, mens postulatet er konklusionen på samme. Udgangspunktet er en overbevisning om, at for meget teori kun bruges til at analysere historiske begivenheder. Udfordringen har derfor været at forsøge at sige noget fornuftigt om fremtiden.

Set fra et politisk kommunikationsperspektiv er der mange nye tiltag, som kan analyseres ved moderne dansk politik. Der er dog her blevet valgt at fokusere på det relativt nye kontraktelement¹ i dansk politik. Valget skyldes for det første, at dette element integrerer politik og kommunikation og for det andet, at det sandsynligvis bliver et af de væsentligste elementer i den kommende valgkamp. Når dette kan forudsiges allerede på nuværende tidspunkt skyldes det bl.a., at Venstres slogan, *Så ved du, det bli'r til noget*, netop sigter mod kontraktelementet i deres politik² (Lund, M. 2004: 2).

Afgrænsning

Formålet med analysen er at undersøge, hvilket af de to partier, Venstre eller Socialdemokraterne, der ved det kommende folketingsvalg, vil have størst sandsynlighed for at vinde. Der er endvidere foretaget en afgrænsning i forhold til de mulige faktorer, der kan påvirke valget. Således bliver der udelukkende fokuseret på, hvorledes de to partiers kontrakter med vælgerne sandsynligvis vil indvirke på valget. I denne forbindelse analyseres kontrakterne hovedsageligt som formelementer og ikke for deres konkrete politiske indhold. For at foretage denne undersøgelse, er der taget udgangspunkt i Philip Goulds teori om tillidens betydning i den moderne politik som beskrevet i *The Unfinished Revolution* (1998).

Problemformulering

Problemformuleringen er derfor valgt til at være følgende:

Hvordan kommer kontraktelementet i Venstres og Socialdemokratiets politik til at påvirke det kommende valg?

¹ Kontraktelementet forstås her som politikernes fremlæggelse af "bindende" aftaler mellem dem selv og vælgerne. Det nye element er, at løfterne nu *omtales* som kontrakter.

² Ydermere har Socialdemokratiet op til det kommende valg lanceret deres egen kontrakt med vælgerne.

Moderne politik

Indførelsen af kontraktpolitik i Danmark kan blandt andet ses som et resultat af ændringerne i politikken og dens betingelser gennem de sidste 30-40 år. Tendenser som opløsningen af tilhørsforholdet mellem klasse og parti, issue-voting, fremkomsten af værdipolitik osv. har været med til at ændre forholdene fundamentalt for den førte politik og de politiske kampagner (Andersen, J. & Borre, O. (red) 2003: 19, 207, 237). Måden hvorpå disse ændringer kommer til at påvirke politikken er blandt andet beskrevet af Philip Gould. Han karakteriserer ændringernes konsekvenser for den moderne politik således:

” Trust is the vital ingredient of modern politics, and it is also the most elusive: hard to win, almost impossible to get back once lost. [...] To win trust we will need new and different ways of communicating and campaigning. The old ways will not do. This means moving from rhetoric to action. [...] Increasingly politicians and parties will have to establish what in effect are contracts with the electorate. [...] The electorate will no longer accept the old rhetorical politics, it wants to hold politicians to account.”

(Gould, P. 1998: 295-296)

I citatet påpeges tre vigtige karakteristika for den moderne politiks betingelser. Der påpeges:

1. At tillid er det vitale element i moderne politik,
2. At midlet til at opnå denne tillid er indførelse af kontrakter med vælgerne,
3. At vælgerkorpset vil kunne holde politikerne ansvarlige for deres handlinger.

Således fremhæver Gould linket mellem eksistensen af kontrakter og tillid til politikerne. Det bliver derfor muligt at sige noget om tilliden mellem politikere og vælgere ud fra eksistensen af kontrakter. Det antages her, at der er en direkte sammenhæng mellem tillid og antal stemmer.

Kontraktteori

Kontrakten er, ifølge Gould, et særdeles centralt element i den moderne politik. Det er kontrakten, der skal generere tilliden til politikerne, og det kan den, fordi den holder politikerne ansvarlige overfor borgerne. Hvis kontrakterne skal fungere, er det derfor nødvendigt, at disse også er let målbare. Hvis de ikke er det, ved vælgerkorpset ikke, om de har kontrol med politikerne, hvilket medfører mistillid. Det er endvidere også vigtigt, at kontrakterne kun har få skarpe temaer (5-6), da flere ikke vil kunne kommunikeres klart til vælgerne. I bedste fald vil de ekstra temaer være ligegyldige, men i værste fald kan de skabe mistillid, hvis vælgerkorpset ikke kan overskue temaerne (Jønsson, R. 2003: 12-13).

Hvis Goulds tese om den moderne politik betingelser er rigtig, må kontrakten være det vigtigste element i politikken og dermed bliver kontraktens udformning ligeledes væsentlig. Det kan derfor konkluderes, at hvis man ønsker at forudsige næste valgresultat, ud fra et kontraktelement, kan følgende fungere som indikatorer for vælgernes tillid til politikerne:

- Eksistensen af en kontrakt mellem parti og vælgere.
- Kontrakten er let målbar.
- Kontrakten indeholder 5-6 punkter.

Hvis kontrakten bruges som indikator på tillid, er det ikke kun ovenstående forhold, der er vigtige. Styrken af tillid vil endvidere også afhænge af³,

- Hvorvidt indgåede kontrakter er overholdt,
- Hvor længe de indgåede kontrakter er overholdt.

Kontrakternes effekt på valget

Den følgende analyse tager udgangspunkt i den antagelse, at kontrakterne er det vitale element for at skabe tillid mellem politikere og vælgere. Det vil derfor blive analyseret, hvilken af Venstres eller Socialdemokraternes kontrakter der fungerer bedst og dermed hvilket parti, der, ud fra dette perspektiv, har den største sandsynlighed for at vinde det kommende valg.

³ Andre forhold kunne også nævnes her. Fx om kontraktens temaer er primet grundigt inden, hvorvidt temaerne er lette at kommunikere/kompleksiteten af temaerne. Der er her, ud fra skøn, udvalgt de umiddelbart vigtigste.

Analyse

Da Venstre ikke, i skrivende stund, har fornyet deres kontrakt til valget i 2005 benyttes den kontrakt, som blev givet ved valget i 2001⁴ (www.venstre.dk). Socialdemokraterne har fremlagt deres kontrakt til det kommende valg (www.socialdemokraterne.dk). I den følgende analyse tages der udgangspunkt i de to ovennævnte kontrakter.

I skema 1.1 præsenteres de 5 indikatorer for tillid sammenholdt med vurderinger⁵ for de to partier. De enkelte punkter er uddybet nedenfor skemaet.

Skema 1.1 Kontraktindikatorer

Pkt.	Indikator for tillid	Venstre ⁶	Socialdemokraterne ⁷
1.	Eksistens af en kontrakt mellem parti og vælgere	+	+
2.	Kontrakten er let målbar	+/-	+/-
3.	Kontrakten indeholder 5-6 punkter	+	+/-
4.	Er kontrakten overholdt	+	-
5.	Hvor lang tid er kontrakten overholdt	+	-

Punkt 1.

Op til valget 2005 har Socialdemokraterne allerede fremlagt et kontraktudspil. Venstre sidder fortsat i regering på en indgået kontrakt.

Det bekræftes, at begge partier har eksisterende kontrakter.

Punkt 2.

Generelt vurderes begge partiers kontrakter at være målbare. Dog findes der for begge partiers vedkommende forhold, som ikke umiddelbart lader sig måle.

For Venstre gælder det: Retfærdig og konsekvent udlændingepolitik samt valgfrihed for ældre.

Termerne: Retfærdig, konsekvent og valgfrihed er svære at definere entydigt.

⁴ Dette forhold skal ikke mindst ses i lyset af, at virkeperioden for Venstres kontrakt går fra valg til valg. Det ville derfor kun forvirre kommunikationen, hvis Venstre spillede en ny kontrakt ud uden, at der samtidig blev udskrevet valg.

⁵ Vurderingerne er her foretaget som generelle skøn, da endelige vurderinger af de enkelte punkter let kunne være specialer i sig selv.

⁶ Punkterne er som følger: *Retfærdig og konsekvent udlændingepolitik - Strengere straffe for vold og voldtægt - Et års fleksibel barselsorlov - Skattestop og lavere skat - Valgfrihed for ældre - Kortere ventelister og frit valg.* Disse findes på hjemmesiden www.venstre.dk

⁷ Punkterne er som følger: *15000 flere job her og nu - Folkeskolen skal have dygtige lærere, tidssvarende computere og nye skolebøger - 2 mia. kr. ekstra skal investeres i uddannelse og forskning - Bedre tid i ældreplejen - Flere læger og sygeplejersker til de svageste patienter på hospitalerne - Stoppe nedskæringer på natur og rent vand - maxtakst for børnepasning på 1000 kroner.* Disse findes på hjemmesiden www.socialdemokraterne.dk

For socialdemokraterne gælder det: Folkeskolen skal have dygtige lærere, tidssvarende computere og nye skolebøger samt bedre tid i ældreplejen. Termerne: Dygtig, tidssvarende, ny og bedre er svære at definere entydigt.

Begge partiers kontrakter vurderes at være delvist målbare.

Punkt 3.

Venstres kontrakt indeholder 6 punkter og falder derfor indenfor kriteriet, mens Socialdemokraternes akkurat falder udenfor. Det må dog påstås, at forskellen mellem de to partier er minimal.

Venstres kontrakt vurderes her til at være minimalt bedre end Socialdemokraternes.

Punkt 4.

Kontraktelelementet blev indført i Danmark med Venstres kontrakt med vælgerne under valgkampen i 2001. Venstre sidder i regering og har generelt holdt hvad de har lovet⁸. Socialdemokraternes problem er, at de ikke har mulighed for at bevise, at de kan holde, hvad de lover, før de kommer i regering. Sidste forsøg, på noget der lignede en skriftlig kontrakt, var tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussens skriftlige garanti vedrørende efterlønnen i 1998. Dette forhold er særdeles problematisk for Socialdemokraterne, da den seneste erindring vælgerne har omkring kontraktlignende forhold kan karakteriseres som et løftebrud.

Derfor vurderes Venstres kontrakt på dette område at stå meget stærkt i forhold til socialdemokraternes.

Punkt 5.

Tidsperspektivet er endnu et forhold, der taler til Venstres fordel. Således kan man på Venstres hjemmeside se en centralt placeret *counter*, der tæller hvor mange dage skattestoppet og dermed kontrakten har været overholdt. Socialdemokraterne har ikke nogen kontrakt og kan derfor ikke løbende profilere sig på denne måde.

Det vurderes derfor, at Venstres position også her er stærkest.

⁸ Denne vurdering er foregået ved at sammenholde Venstres temaer med deres konkrete tiltag på områderne. Det skal dog bemærkes, at dette selvfølgelig altid vil være en omstridt vurdering. Således kan man med sikkerhed finde oppositionspolitikere, der vil påstå, at kontrakten ikke er overholdt.

Konklusion

Efter en gennemgang af de 5 indikatorer for tillid ses det, at der er en tendens, der taler til Venstres fordel. Det bør dog samtidigt nævnes, at enkelte punkter ikke nødvendigvis vægter lige meget. Det er således vurderet, at punkt 1, 4, 5 vejer tungere end punkt 2 og 3. Derfor bliver det punkt 1, 4 og 5, der bliver de ledende indikatorer for hvilken af de to partiers kontrakter, som er stærkest. Det bemærkes dog her, at vægningen af indikatorer ikke har indflydelse på konklusionen i dette tilfælde.

Ifølge den anvendte teori kommer kontraktelementet til at spille en større rolle end tidligere. Ud fra ovenstående analyse vurderes det, at Venstre har en stærkere kontrakt med vælgerne end Socialdemokratiet. Således vil de, ifølge teorien, også få flere stemmer og *derfor vinder Venstre valget*.

Kritik

Afgrænsningen af denne opgave udelukker nødvendigvis vigtige perspektiver. Nedenstående punkter er derfor medtaget for at nuancere konklusionen og problematisere kontraktteorien.

- Indholdet af temaerne i kontrakten er ikke analyseret. Spørgsmålet er derfor, om det er meningsfyldt at analysere form uden indhold?
- Tillid genereres også på andre måder end vha. kontrakter
- Tillid er en forudsætning for indgåelse af en kontrakt
- Er tillid virkelig det vigtigste element i moderne politik?
- Det er ikke klart hvem kontrakten er indgået med
- Effektiv kontraktspolitik er generelt afhængig af flertalsregeringer. Problem i Danmark?

Litteraturliste

Bøger

Andersen, J. & Borre, O. (eds) 2003. *Politisk forandring*. Aarhus University Press. Viborg

Gould, P. 1998. *The Unfinished Revolution*. Abacus. Chatham.

Artikler

Jønsson, R. 2003. Partiernes kommunikationsressourcer og strategier frem mod næste valg. Notat for ugebrevet A4. Marts 2003.

Lund, M. 2004. Venstre – Christiansborgs stærkeste slogan. Artikel på www.kommunikationsforum.dk 22. november 2004

Internet

www.socialdemokraterne.dk

www.venstre.dk

Petitum

Titel	Antal sider
Andersen, Jørgen Goul m.fl. (2003): Politisk forandring. Værdipolitik og nye skillelinjer ved folketingsvalget 2001. Århus: Systime: Siderne 9-25, 61-86, 117-186, 189-206, 207-222, 235-372	177 sider
Cook, Timothy E. (1998): Governing With the News: The News Media As a Political Institution. Chicago: University of Chicago Press: Siderne 1-17, 61-140	97 sider
Dearing, J. W. & Rogers, E. M. (1996): Agenda-setting. Thousand Oaks, CA: Sage.	100 sider
Esmark, Anders, Peter Kjær og Ove K. Pedersen (1999): "Det politiske kommunikationssystem" i Politica, 31. årgang, nr. 2	14 sider
Gould, Philip (1998): The Unfinished Revolution - how the Modernisers saved the Labour Party. Abacus, London: Abacus. Chatham: Siderne 291-198	8 sider
Iyengar, Shanto & Adam F. Simon (2000): New Perspectives and Evidence on Political Communication and Campaign Effects i Annual Reviews Psychology 2000, Vol. 51: Siderne 149-169.	15 sider
Iyengar, Shanto (2001): The Method is the Message: the Current State of Political Communication, (Forthcoming in Political Communication).	9 sider
Lund, Anker Brink, red. (2002): Den redigerende magt, Aarhus Universitetsforlag: Siderne 25-37, 74-88, 167-218	79 sider
McNair, Brian (1999): An Introduction to Political Communication - Communication and Society, Routledge: Siderne 3-15, 29-47, 95-162, 221-227	107 sider
Newman, Bruce I., ed. (1999): Handbook of Political Marketing. Sage: Siderne 3-18, 55-88, 259-282, 389-422, 725-740	124 sider
Norris, Pippa et al (1999): On Message: Communicating the Campaign. Sage: Siderne 1-186	186 sider
Rystrøm, Per (2002): Når strategi bliver til politisk kommunikation - En analyse af folketingsvalget 2001, Politologiske Studier, Årg 5 nr.1, marts 2002.	11 sider
Samlet antal sider	927 sider